

ikke gjøre sig til Skolemester paa Landboftandens Begne. Det ærede Medlem siger, at jeg lader haant om den Virkning, som udgaaer fra Exemplet, men jeg har ikke sagt et eneste Ord derom, og for at der ingen Tvivl skal være om min Mening, vil jeg sige, at jeg tværtimod er fuldkommen overbevist om, at Exemplet virker langt mere end alle Forelæsninger; men jeg siger ogsaa i den Henseende, at vi slet ikke behøve at tillave Exempelmagere, thi de, der give Exemplet, de ville give det, ikke for deres Naboers Skyld, men for deres egen Skyld, og naar de lægge sig efter Landbovidenskaben ad den theoretiske Vej, saa gjøre de det ikke for saa at vende hjem i deres Commune og undervise deres Medborgere og selv ikke have nogen Fordeel deraf, men de gjøre det ganske simpelt for at gaae hjem og kjøbe sig en Eiendom og see, om de ved Hjælp af de Kundskaber, de have erhvervet, kunne skaffe sig et høiere Udbytte, og saa lade de deres Naboer lære deraf, hvad de kunne, mere eller mindre, alt eftersom de staae paa en bedre eller slettere Fod med hinanden, og Exemplet er mere eller mindre følgeværdigt. Man maa paa ingen Maade forestille sig, at jeg ikke meget godt forstaaer, hvilken gavnlig Indvirkning det kan have paa Agerbruget, at Folk med Dygtighed, Indstigt og Forstand give sig af dermed, men jeg skal henlede det ærede Medlems Opmærksomhed paa Ordføreren's Udtalelser, Ordføreren sagde: have vi ikke i de senere Aar seet, at vigtige Fremffridt ere gjorte i Agerbruget ved Mænd, som ere dybt inde i — hvilke Videnskaber nævnte han — Hjælpevidenskaberne. Han nævnte expres Hjælpevidenskaberne, af den meget simple Grund, at

just de Mænd, som man saaledes sigter til, det er lærde Mænd i visse specielle Fag af Hjælpevidenskaberne. (En Stemme: Ganske rigtigt!) Ja, det er ganske rigtigt, og derfor er jeg med den ærede Ordfører enig i, at vi paa Underviisningsvæsenets Begne skulle gjøre, hvad vi formaae, for at disse Hjælpevidenskaber kunne faae en saa almindelig Udbredelse som muligt; men derfra at gaae til en Skole for anvendt Landvæsen, for fra denne Skole at skaffe Elever til at overtage Ledelsen af vort Landvæsen, er et meget stort Skridt, og det er kun det Skridt, som jeg søger at værges os imod, naar det skal gjøres for Statens Regning. Det er bestandigt det Samme, jeg kommer tilbage til, og det kan ikke nytte at ville prøve paa at underlægge mine Ord Noget, som jeg slet ikke har udtalt. Naar den ærede Ordfører spørger, om jeg da ikke troer, at vi ved at faae en saadan Skole ville blive befriede for en meget uheldig og kostbar Experimenteren, saa siger jeg: for mig ligger det Gavnlige ved en saadan Skole netop deri, at den Mangfoldighed af Folk, som kunne have Raad dertil, derved blive førte ind paa Experimenten, som blive deels affkrættende og deels oplysende. Det er det Gjæringsstof, som derved kastes ind, det er den Bevægelse, som derved fremkaldes, der er meget mere værd end det reelle og lige fremme Udbytte af en saadan Skole, men det er tillige Noget, som vi ikke paa den Maade behøve at beskæftige os med; — jeg vil kun fremkalde Gjæringsstoffet derved, at jeg vil, at alle de, som ønske Sagen, skulle med deres Bøng være interesserede i, at den faaer Dpving og træder i Virksomhed.